

Poštuna plaćana v gotovini.

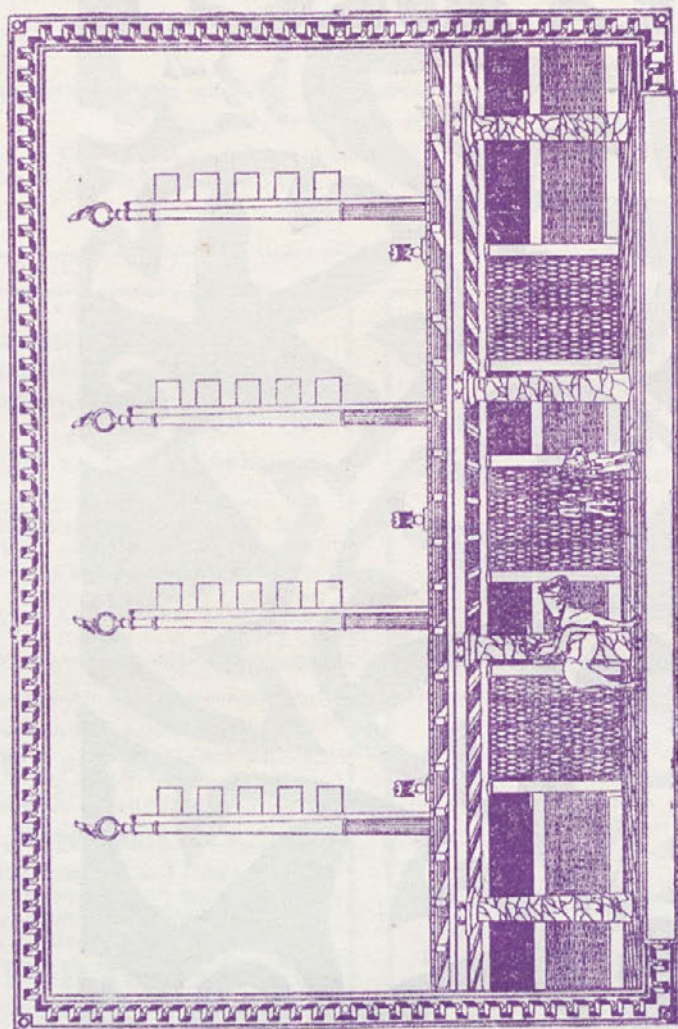

MLADOST

1928

Št. 9

PORTAL ORLOVSKEGA STADIONA

MLADOST glasilo Orlovske Podzveze v Ljubljani, izhaja 17. v mesecu. Urejuje dr. Gregor Zerjav. Ljubljana, Vodnikov trg 4. List izdaja konzorcij „Mladosti“ (dr. Joža Basaj, Ljubljana, Dunajska cesta 88). Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (K. Čeč). — Upravništvo v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Društvene nabavne zadruge). — Uredništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (Orl. Podzveza). — Naroča se: Upravništvo „Mladosti“, Ljubljana, Ljudski dom. — Naročnina: Za redne člane in starešine brezplačno, za vse druge Din 30.— letno; posamezna številka Din 2:50. Za naročnike izven Jugoslavije po dogovoru.

LETNIK XXI

SEPTEMBER 1928

ŠTEVILKA 9

Ob desetletnici osvoboditve.

Viharjev jeznih mrzle domačije
Bile pokrajne naše so, kar, Sámo,
Troj duh je 'zginil...

je pel naš France Prešeren. Ni bilo svobode v dolgih temnih stoletjih, ko nam je gospodoval tujec in nam vladal po svoje. Ni se vdal Slovenec usodi, ampak boril se je tudi vso to dolgo dobo za svojo samobitnost in obraroval jo je, ohranil jezik, narodno čuvstvovanje, ubranil tudi najlepše dele svoje od dedov izročene zemlje pred grabežljivim tujcem. Ni ta dolga doba sramota za nas. Ni res, da bi bil Slovenec kdaj postal suženjskega duha. Vedno in vedno so iz naroda izšli buditelji, pesniki, proroki, ki so kazali narodu svetle vzore svobode, ga navduševali za narodno samostojnost.

In zato nam je tudi napočil dan svobode. Že desetkrat mineva leto in dan od tega tako zaželenega dne! Koliko src naših velikih davnih narodnih mož je s strahom in upom motreč tedanjost hrepenelo po tem bodočem dnevu. Niso ga čakali. Bog Vsemogočni pa je dal to veliko milost nam, njihovim potomcem.

Kako krasan je bil dan 29. oktobra 1918. Bila je lepa jesen. Velikanska napetost je bila tedaj v političnem ozračju. Groza svetovne vojne v pojemanju. Vsa strašna vojaška sila obeh srednjeevropskih držav v polnem razsulu. Notranje razmere v obeh državah so dozorele. In tedaj je klonila stara habsburška monarhija. Njen zgodovinski tek je bil dokončan.

Po deklaracijskem gibanju pripravljeni slovenski narod je stresel s sebe tuj jarem. Prva dejanja svobodnega naroda so bila, da so se zrušile meje, ki so ga delile v Kranjca, Štajerca, Korošca, Primorca. Padli so mejniki, ki jih je postavilo načelo: deli in vladaj.

Na čelo naroda je stopila tiste dni slovenska suverena narodna vlada. In v tej vladi je imel vodstvo narodne obrambe predsednik Orlov, naš nepozabni brat Lovro. Da Slovenec zna vladati, se je pokazalo tiste dni. Ves umik razpadle armade skozi Slovenijo se je izvršil brez pretresljajev, brez prelivanja krvi. Težke moralne posledice svetovne vojne niso v težavnih trenutkih uničile našega malega, vsem vplivom izpostavljenega naroda. Zato nas spomin na te

dni danes po 10 letih navdaja s ponosom. Dasi je še vedno težka sedanjost, vendar nam spomin na že premagane težave vliva v srca pogum, da gremo vedno odločneje na delo za blagor domovine.

Bratje! Praznik 10 letnice naše osvoboditve praznujte kot praznik svobode, ki nas navdušuje za delo, da ohranimo svojo svobodo in jo prinesemo tudi vsem bratom.

Na delo za svobodo!

Bog živi!

Slov. orl. zveza.

PROSVETA IN VZGOJA

Winkler Venceslav:

Pred jutrom.

Kristus je stopil čez bele gore,
rahlo potrkal na moje srce:
Oj vstani, oj vstani in pojdi z menoj,
pojdeva skozi zeleno pomlad,
pojdeva tiho čez silno goro,
pojdeva mlada pod sveto nebo.

Šla sva mladostna skoz belo cvetenje.
Više in više razpenjal sem roke,
hotel to uro sem v dalje visoke,
pa mi je Kriste odmaknil roko:

Videl si pota, zdaj pojdi v življenje,
bratom in sestram povej, naj gredo.

Br. Janez:

Zgodba treh src.

X.

Po onem usodnem fantovskem sestanku ni našel Ciril ne v sebi ne izven sebe pravega zadovoljstva. V začetku se je sicer opajal z moško gesto, ki naj je napravil. Pa sem jim le pokazal, da ne dam s seboj pometati! Dozorel sem in oni niso moji sodniki! — Tako je čuvstvoval in se junačil pri samem sebi.

A skoraj so prišle ure treznejšega preudarka in takrat ga je pričelo postajati sram. Čutil je, da se je izločil iz dobre družčine. Sam se je izločil. Kaj pa je bilo treba Tilna izzivati, ko je vendar izvršten fant. Krivice mu niso storili. Vsaka živa stvar se brani — in oni so imeli prav, da so se postavili za čast svojega predsednika. Saj bi bila njegova sramota tudi njihova sramota.

Zopet znova je primerjal sebe s Tilnom in vedno težje mu je postajalo pri srcu. Sicer mu je fantovski ponos branil, priznati vso resnico, a vendar si ni mogel, da ne bi v dno duše priznal: kakšen fant je Tilen! On je res mož, cel značaj. Kako ga velika ideja, ki ji s toliko vnemo služi, kleše vedno bolj in bolj in dviga nad druge! Fantje ga obdajajo z občudovanjem in se mu bližajo z zaupanjem. S kakim dostojanstvenim mirom je odbil njegov napad! Saj se je čutil pred Tilnom kakor šolarček! Z grenko bridkostjo v srcu si je moral priznati: Olgi med menoj in Tilnom ne bo težko izbirati...

Kadar je na to mislil, ga je obšla divja žalost. Kako naj stopi še pred Olgo? Saj je bila vse dni do zadnjega ona angel njegovega življenja. Kolikrat

je pri vojakih mislil nanjo. Kadar je srečaval sumljivo prijazna dekleta, se je opajal ob misli na Olgino skromno čednost. Bolj kot lepota njenega telesa ga je privabljala njena dekliška vrlost. Vedno vsa solnčna, vesela, mirna je pomenila sladko pribežališče tihim njegovim sanjam. Sedaj pa se je vse spremenilo na slabo in fant je vedel, da se lepa mladostna poezija več ne vrne.

Kako se je le to zgodilo?

V srcu se Ciril Olgi ni nikdar odrekel. Večkrat si je ponavljal: Edino ona bo morala biti moja! Bila mu je ideal dekleta, edino vredna, da jo kdaj povede pred oltar. — Zdelo se mu je, da do nje ne bi mogel biti nikdar nespodoben ali prostaški. Z resničnim spoštovanjem se ji je vedno bližal. —

Da se je zapletal v tako sramotno razmerje z Doro, je bila kriva njegova nevezgostenost in šibkost značaja. Mislil je, da kaj takega spada k pravemu fantovstvu. Verjel je, da se brez večje škode za značaj more združiti: prava ljubezen do dekleta in poleg nje ljubica za kratek čas! Poceni in razkošen užitek se mu je ponudil kar sam po sebi in Ciril ni bil fant, ki bi zmagal zapeljivo skušnjava. Povrhu ga je kvaril tudi Cifra. Neprestano mu je polnil ušesa s svobodo, bil je vedno pripravljen, pohvaliti in podkrepiti fantove svobodnjaške nazore. Cifru je šlo v račun, da Ciril obdržava razmerje z Doro. Kakor je potep na eni strani skrbno prikrival svoj pravi odnos do pletilke z mlina, tako je pa istočasno netil Cirilovo strast do deklice. Saj ko bi se Dori posrečilo, da Cirila dodobra omreži — potem bi bilo konec nestalnega vagabundskega življenja...

Čeprav Ciril ni mislil nikdar tako daleč, se je vendar nehote globlje in globlje zapletal v Dorine mreže. Ljubezničenja vajena koketa ga je umela vedno z novimi miki omamljati in priklepati nase in Ciril je padal globlje in globlje.

Obsodba fantov mu je naenkrat poklicala pred oči odvratnost njegovega početja. Zavedal se je, da je po nepažnji zrastel v njem nov človek, strasten, poželjiv, z nizkimi užitki, in tega človeka ga je postajalo sram. Tako daleč, daleč se mu je zazdela ona vesela, srečna in solnčna mladost, ko je s fanti na vasi peval:

Kamen, oj ta kamen, voda ga obrne,
a mladost se moja, nikdar ne povrne.

Ni mislil, da se bo pesem tako hitro uresničila. Tedaj mu je bila tuja bolečina nad izgubljeno mladostjo, a sedaj je enako, resnično doživetje, kakor ga je opevala pesem, polnilo dušo, ker to je čutil, da zanj ni več lepe mladosti. Izgubil jo je tisti hip, ko jo je menil s polnimi požirki uživati.

Iz ponosa se je skrbno varoval, da bi kakorkoli pred fanti priznal svoje pravo razpoloženje. Potem bi rekli, da se je vdal njihovemu pritisku, česar ne bi hotel nikdar priznati. — A v srcu je sklenil, da bo na kak način prelomil z Doro. Kakor opolzka, grda cunjca se mu zapleta pod nogami in mu ovira mladostni korak. Tudi Cifra se hoče izogibati. Tako vendar ne gre več dalje. On, županov, pa se druži s tem dvomljivim človekom, ki ga ni drugega kakor kup lepih, svobodnjaških besedi.

In še nekaj je sklenil Ciril. Vedel je, da orlovstvo Mali Šmaren praznuje s skupnim prejemom sv. zakramentov. Sicer je odstopil iz odseka, a da jim pokaže, da ni tak, kakor ga sodijo, hoče tudi on pristopiti za Marijin praznik k sv. obhajilu. Nalašč, da bodo videli! — In potem, — potem bo tako očiščen stopil pred Olgo. Vse ji hoče priznati. Ali mu odpusti? — Povedati ji hoče, da je zadeva z Doro bila le mladostna zablada, a v globini duše je ljubil vedno le Olgo. — Da, z njeno ljubeznijo in ob njej pojde v novo življenje! In to življenje bo lepše, boljše, ki naj prinese njej in njemu srečno bodočnost...

Ciril je sledil dobrim navdihljajem in koval trdne sklepe. Ob sami misli na poboljšanje se je čutil boljšega. A ko si je zastavil vprašanje, ali hoče takoj popolnoma prekiniti, se je zopet pokazala njegova šibka narava. Da, hoče prekiniti, to je gotovo, a polagoma, neopazno... In tako je omagal tik pred ciljem in se zapletel v mreže zlokobne usode, odkoder ni bilo rešitve.

(Dalje.)

Winkler Venceslav:

Večernica.

*Sedimo krog mize temačne v večeru
in blede obraze potapljamo v temo
in srca nam poljejo v svetem nemiru,
prav kot da na veliko romanje gremo.*

*Čez ceste molčijo polnočne temote;
o saj bi prižgal vam svetiljke v domovih,
pa bi zakričal od trpke grozote,
ko svoje obraze bi uzrli v okovih...*

Br. Jánec:

Pri francoskih katoliških skavtih.*

Prijatelj Lojze je občutil podobno kot jaz: neskončno hrepenenje po zraku, zelenju, po solncu... Tu v Parizu nam manjka vsega. Pogrešamo zraka, ne vidimo zelenja in solnce za težko dimnato kopreno le slutimo. Zato sva z velikim veseljem sprejela povabilo katoliških skavtov, da jih naj obiščeva, ker so sedaj »zunaj mesta«.

Da prideš ven iz mesta, se voziš s podcestno železnico, z avtobusom, s tramvajem, pa vedno nove ulice, hiše, nova križišča... To je prvo, nemalo razočaranje: Pariz je brezmejen! Upaš, da prideš med prijazne vrtove, na trate, v gozdove, med zelenje, a vedno nove naselbine, nova mesta... 20 km široki, črni obroč, v katerem biva preko 2 milijona ljudi, obdaja mesto samo!

A to pač čutiš, da nisi več v Parizu. Široke, razkošne ulice prehajajo bolj in bolj v navadne ceste, preprosto tlakovane, deloma naravnost razrite, ki se razcepljajo v ozke, vijugaste ulice in pota. Namesto bogatih palač s skrbno zastrtimi okni nizke hiše, potem hišice in barake in kolibe, sestavljene iz plank, starih škotel in lepenke, kjer imajo suho in mokro kakor Bog da... Zatočišča, prav za prav luknje, pasje ute, brlogi..., kjer se zbirajo cunjarji, snažilci kloak, brezposelniki, potepuhi — a mnogo, da, največ poštenih delavcev, ki delajo v okoliških tovarnah, pa je tu njihovo bivališče in bivališče tudi njihovih družin... Kako strašno nasprotje med razkošnim bleskom bogatega Pariza in temi bednimi človeškimi otroki, ki vegetirajo med širokimi in zamočvirjenimi bregovi lene Seine in Marne! — Ali ne zija med tem ljudstvom, ki tone v revščini in blatu, in onim, ki se sprehaja po širokih pariških bulvarjih, še širši prepad, kakor pa je široka širna Seine — in ali je sploh kdo, ki bi oba, tako rezko zevajoča bregova premostil in zblížal...?

Tu naj iščeva katoliških skavtov? Bil sem prepričan, da prijatelj Lojze »ni prav slišal« in le, ker je zame tolikšna avtoriteta, sem mu sledil. Res, po precejšnjem tavanju sem in tja sva jih našla, a zato nisem bil nič manj razočaran.

Kaj sva videla?

Nekaj prav majhnega in prav nezatnega. To je predvsem ograja iz desk, ki se prav resno premišlja, na katero stran naj pade. Znotraj te ograje je prav majhno dvorišče, ki ga od ene strani zaslanja zadnja stena menda neke drvarnice, a na drugi strani »se dviga« bi rekli Društveni dom, — to je iz surovih desk zbita baraka, nizka in vrgasta, ki prav za prav zbuja pomilovanje...

* Organizacija katoliških skavtov, o kateri govori ta članek, šteje kakih 20.000 članov in nikakor ni v nasprotju z drugo veliko francosko katoliško telovadno organizacijo, ki šteje 270.000 članov. Obe vodijo duhovniki in obe zasledujeta iste cilje. Skavtsko organizacijo širijo zlasti v delavskih rajonih.

Lepa reč, si mislim. Tak, tole sva prišla gledat! Saj bo menda to vse, kali?
Ne.

Na prag stopi postaven fant, živega obraza in jasnih oči. Pristrčno naju pozdravi. Ko se predstavi, pove, da je akademik. Akademik tu doli?

— Sem seveda v Parizu. Prihajam le dvakrat v tednu, v nedeljo in četrtek, semkaj k mojim fantom...

Hm, to je pa že nekaj. Akademik, ki prihaja na teden dvakrat sem dol v ta za-puščeni delavski okraj, da organizira delavsko mladino. Od tu do Pariza je 17 km!

Kje pa so njegovi fantje? Eden za drugim prihajajo iz barake in nam prijazno po-dajajo roke, kot da smo stari znanci. Mladci na dolgih nogah in bledikastih lic, delavski sinovi, katerim morda manjka vsega: hrane, solnca in zdravja in morda mladosti same, in je bil ta akademik iz Pariza morda prvi, ki jim je izkazal ljubezen. Ni jih veliko, velika večina je res zunaj, daleč zunaj na taborjenju in vsi kar z nekim hrepenenjem zrejo v naznačeno smer... A straža je morala ostati doma.

Takoj sem mnogo boljše volje. Vstopimo. Notranjost ne popravi veliko zunanosti — a vendar: streha in dom je tukaj! »Dvorana« mora biti tudi kapelica, ali spalnica, ali predavalnica, obednica, igralnica ali kar hočete. Tudi sledove nekakega odra in kulis je videti. In zraven je posebna soba za deklice, potem omara za knjižnico, ki vsebuje toliko, kolikor so dobri gospodje kaplani odstopili od svojega. Na mizi sta njihovi glasili: La Jeunesse Ouvriere in La Scout de France — po naše bi rekli: Mladost in Orlič! — Ah, saj tu je prav domače in prijetno. A povrh tu ta krasen fant, ta akademik, ki prihaja dvakrat na teden iz Pariza med »svoje fante«, ki se res stiskajo k njemu in so kar naprej vsi okrog njega kakor krog matere...

— Koliko pa vas je?

— Tu so šele začetki. Ustanovili smo skavte šele letošnjo pomlad. Težko gre, ker so komunistične mladinske organizacije močne in zelo nasprotne. A gotovo pojde, kakor je šlo drugod. —

Prijatelj Lojze mi je povedal, da je taisti akademik že na dveh drugih krajih v delavskem predmestju organiziral katoliškega skavta. Vedno bolj s spoštovanjem sem ga gledal. Kar pri njih sva ostala preko poldneva in skupaj smo použili pravo skavtsko kosilo, ki pa je izvrstno teknilo.

Popoldne novo presenečenje. Še pred drugo uro so pričeli prihajati od vseh strani otroci, dečki in deklice. Malo dvorišče je oživljalo bolj in bolj z veselim čebljanjem in mogli smo opazovati živahno raznoličnost in iznajdljivost, s katero se umejo otroci zabavati. V njihovi podjetnosti jih ni prav nič motila naša navzočnost. A niso bili sami. Med njimi se je živahno sukala vitka gospodična in spretno vodila mladi vrvež. Da bi ta roža zrasla tu doli...?

— Ne, gospodična je tudi iz Pariza, — sem dobil pojasnilo. Je iz zelo odlične rodbine. Tudi ona prihaja dvakrat na teden med delavsko mladino...

Končno se pojavi na poprišču še gospod kaplan. Veliko veselje med mladežjo! Naš akademik prične takoj nekaj organizirati. Kaj bo pa sedaj? Sprejem novega člana k četli! — Hitro improvizirajo malo slovesnost, ki morda sicer ni običajna. A Francozi sploh vse improvizirajo in v tem se baš kaže njihov genij.

Stvari se živ četverkot, ki objema odbor in člana, ki bo slovesno sprejet. Predsednik ima kratek nagovor — najbrž o važnosti dogodka, nato pa mladi kandidat dvigne desnico in vpriče vse čete slovesno in jasno izpove zvestobo Bogu, Cerkvi in svoji skavtski četli. Vse to se vrši s tako globoko in iskreno resnostjo, da nas vse globoko prevzame. Po prisegi se mu izroče skavtski znaki, palica in klobuk. Nato pa poklekne pred duhovnika, ki mu položi roke na glavo, ga blagoslovi in pristrčno objame. Krasen prizor, ki ga nihče ne bo nikdar pozabil, a najmanj mladi, pogumni dečko, ki je v tem postal član katoliške organizacije. — Sredi tega ogromnega rdečega predmestja, kjer se zbira odcedek velemesta, kjer je tako malo dobrega, morda niti njegovi starši niso katoličani, — bo ostal dober, in bo pošteno in čisto ohranil svoje mlado srce! — Tako prihajajo drug za drugim, boječih, tipajočih korakov, a vse pridobi in ogreje veliko, ljubeče srce plemenitega akademika! —

S prijateljem se kar nisva mogla ločiti. Odhajala sva s sklepom, da še prideva.

Že je legal večer nad mesto, ko sva iskala tramvaje za povratek. Ni bil to eden tistih naših večerov, ki so prepojeni z vonjavami zrele zemlje, mahu in svežih rož. Trudno tone zarja v morje hiš in tako prijazna modrina neba se prepreza z rjavkastimi koprenami umazanega dima. A jaz sem bil vseeno nadvse zadovoljen, ker sem še kar naprej mislil na študenta, ki vsak teden hodi 17 km daleč, dvakrat k svojim fantom, in na plemenito gospodično, ki najde srečo svojih mladih dni v tem, da ubogi delavski mladini odpira — pravo mladost. — Ah, kako velike ideje ustvarjajo lepe značaje. — Ti, in edino ti so zmožni premostiti oni zevajoči prepad, ki tako usodno deli sedanjo družbo.

Saj je pri nas tudi tako, ali ne? In če ne bi bilo, mora tako postati! —

Še nikoli se mi ni srce tako izpraznilo kot te dni, ko moram v dežju in vetru vežbati po zagrebških cestah in poljih; in ko na večer v mrzli spalnici čujem dežne kaplje, ki tepejo v okna in vrata, kraj sebe pa divje kletve in vojaške dovrtipe, ki se vsak zase zabadajo vame kot umazan nož.

Ne vem, ali je v vojakih vsem tako ali je samo meni: tu nisem več jaz, Županov študent iz Belokrajine; v meni je nekdo drugi, ki ga nisem še nikdar videl, prišel je od bogvekod; tuje čuti, tuje misli... Kamen sem, ki ga zalučaš v jarek, pa se ne gane. Človek sem, ki plava po težki vodi nekje v daljnem morju; kaj vem, kje in kako je to. Le to vem, da me ni več, da sem v zagrebški kasarni umrl.

Pa iz groba vidim:

Redov Pavel sedi na deski ob moji postelji in z okorno roko veže črke: Ljuba majko!

Videl sem ta sladek naslov in se začudil: kako more biti Pavel otrok, ko vendar kolne mater kot vsi drugi! Še takrat, ko ji piše pismo, jo kolne:

Ljuba majko! piše. Sosed ga s komolcem suna in že mu sikne psovka iz ust na svojo in božjo Mater.

Tedaj sem vedel: kletev in molitev in grda pesem so se pretočile v eno besedje, da ne loči več, katero je dobro, katero slabo; ko mu zleli iz ust kletev kot grd pljunek, morda stokrat in tisočkrat na dan, on za to niti ne ve...

»Pavel,« sem ga nagovoril, »ali imaš rad mater?«

»Rad jo imam. Drugega nimam na svetu. Vse mi da, vse mi odpusti.«

»In kaj ji pišeš zdaj?«

»Da mislim na njo mnogokrat. In da napravim ono, kar mi je naročila.«

»Kaj je ono?«

»Da naj vsak večer, preden ležem, pokrižam postelj in sebe.«

»Pa napraviš to?«

»Vsak večer.«

»Ali, bre, kaj velja, da polegneš križ čez postelj in čelo in usta in prsi? Pavel, kaj velja, ko pa kolneš pred križem in po križu tistega, katerega s križem častiš in še Mater božjo in svetce in svojo mater? Nič ni vreden tvoj križ.«

»Gospod, ne vem, da kolnem: pride iz ust grda beseda ali kletev, kot bi jo veter pognal; in že je ni več. Kako bi vedel zanjo! Le kadar sem sam, se domislim, da vtasih ni bilo tako.«

»Pa kdaj si prvič izrekel bogokletje?«

»Tukaj. O, doma nisem nikoli klet. Mati bi plakala. Tukaj pa kolne vse. Kdor ne kolne, je manj vreden. Ko sem prvokrat Boga zaklet, me je bilo sram pred samim seboj; rdečica me je oblila. In na mater sem mislil: kako bi se zrušila v žalosti, ko bi vedela... Ko sem drugokrat, sem se že opravičil: saj vsi kolnejo. Marije pa dolgo nisem klet: svojo mater doma bi klet, če bi Marijo. Danes pa ne ločim nikogar več. Vse kolnem, kar se da prekleti; pa niti ne vem več, ali govorim ali kolnem. Vse mi je eno: ali o hudiču ali o Bogu. Tako je pri nas. Isto kot molitev drugih v cerkvi. Za vsakega vem: če ni prej klet, pil, kvantal in še grde grehe delal, sedaj vse to dela, pa tako mirno in vsakdanje, kot je doma mali dečko molil zjutraj in zvečer. Na eni roki jih seštejem, ki so taki, kot so od matere odšli...«

»Pa tvoja mati ve?«

»Ve. Ko sem bil na dopustu, sem vole gnal na vodo; v deteljo so mi ušli in sem klet kot na zagrebških poljih. Tedaj se je mati zjokala nad mano:

»Kje je moje dete — je ihtela — vi hudobni ljudje! Dvajset let sem ga čuvala, čist je bil kot angelovo srce, vi ste mi ga v enem samem letu ubili...«

Zalosten dopust je bil. Vrnil sem se, ko bi še lahko ostal. Nisem mogel gledati solz. In danes me boli in ji pišem, da bi njo in sebe utešil...«

»Rekel si, Pavel, da imaš rad mater?«

»O, rad, rad.«

»Daj, Pavel, vrni ji pokoj v srce, daj ji sreče na zadnje dni. Piši ji, da ne boš niti enkrat več zaklel, ker to žali njeno in božje srce; da se boš vrnil tak, kot te je dala v vojake, samo žalostna naj ne bo!«

Pavel je gledal vame z vlažnimi očmi...

*

Neko jutro, ko sem hodil po vrtu in so se mi misli vračale v srečne dni v semenišče, tedaj vidim za drevjem Pavla. Tihlo stopa k meni. Z ustnic mu drsi kri v dveh rdečih črtah.

»Smem k vam, gospod?«

»O, Pavel, tebe vedno rad vidim.«

»Gospod, vnovič sem klel. Opasač so mi ukradli. Sinoči sem ga del na polico, danes ga ni, pa sem klel. Kar zdrzne mi iz ust. Za vsako kletev se ugriznem v ustne, da bi zmeraj vedel, da sem klel, pa da ne smem.«

»Pa tako ne več, kot si prej?«

»Ne. Gre bolje. Ali glavno je to: na ustnici imam rano. Rana pa se bo šele tedaj zacelila, ko bom Boga molil namesto klel.«

— — — — —

Kot brat sem se poslovil od vojakov, s katerimi sem živel grenke dni. Tudi od tistih, ki so mi bili trpkí tovariši.

Pavel mi je žalostno tožil: »Moj zdravnik gre. Pa če znova zbolim?...«

»Te bo zdravil iz dalje.«

Rana se mu je pozdravila. Pa tudi duša se mu je vnovič pobelila, kot bi jo z volno odel — — —

★

Ton Vin, Ljubljana-Sv. Peter:

Pripravimo se!

Bratje! Čas je tu! Zdaj je konec sanjarjenja! Opašimo se in gremo na delo! Čaka nas nebroj vprašanj, tudi gospodarskih, da jih razvozlamo.

Možje, ki so preudarni in nam na mlado pot iz svojih skušenj svetujejo, nam pravijo, da živimo nepremišljeno; da razsipamo denar, razkošno živimo in da ne poznamo nobenega varčevanja; še to nam očitajo, da ne delamo prav, če se pritožujemo na čas in na družbo, kakor da bi bila temu ona kriva, ki ni urejena. V naših listih in razgovorih poudarjajo vedno isto: varčujte in boljše vam bo!

Saj vam zaupamo, možje naši, ki smo vas ocenili in pretehtali: imate prav tako! Radi bi začeli drugo pot, ko bi mogli! Le počasi se zavedamo in začinjamo misliti, ker je to težka naloga: pogledati v sebe, voditi in prikrajševati si razposajeno mladost, popravljati se in soditi.

Kako? Ali nam res ti prigovori niso nič mar? Poslušamo, prebiramo in nam niti skrb in vest ne očitata, da smo takih nasvetov potrebni? Morda pa jih ne beremo zato, ker nam niso všeč; ne poslušamo jih zato, ker se čutimo prizadete in sploh nočemo očitkov?

O ne! Mi jih prebiramo te vaše nasvete, še in še! Že slutimo svoje napake, kje so in katere so. Zakaj, potrebno se nam zdi, da opazujemo ostro, da prisluškujemo tenko vsemu vrvenju okoli nas; pazite, možje na vrhu: tudi vse vaše korake vidimo, presojava, cenimo! Čudovit dar imamo preračuna-

vanja. Hočemo, da so možje naši res možje, iskreni, vredni in močni! Glejte, da ne bo vaša mera dvojna, sicer boste za nas sebičneži!

Ali je res, da bomo mi bodoči gospodarji, volivci, upravniki? Pa vas, ki ste vse to zdaj, zares skrbi, v kakšne roke boste izročili svoje posle; kakšnim značajem? Zares, bratje, kako bomo mogli biti vse to, če se brž ne pripravljamo!

Hočemo biti svobodni? Kako, če niti svoje lastne svobode uravnavati ne znamo!

Samostojni bi bili radi in gospodarji? Kako, če pa vsak posamezni s seboj in s svojo revščino gospodariti ne ume!

Zato: poskusimo s seboj, gospodarimo pravilno! Z vsem svojim: z značajem, z delom, z imetjem.

Učijo nas, da pravilno gospodari tisti, ki po preudarni misli dela za sedaj in za bodoče. In za bodoče! To hočem poudariti, ker mislim na varčnost, ki je mati svobode, vir samostojnosti in sreče za vsakega in za rod.

Smo maloverni? Resnično, v marsičem smo še plahi! Kdo bi nam to zameril, ko pa nismo plahi po lastni krivdi! Tedaj, ko smo mi doraščali in začeli razumevati vlogo denarja, je ta ubogi denar vsak dan menjal svojo vrednost. Spreminjale so se oblike, o zlatih cekinih so nam samo bajke pravili; papirnati »denar« so nam dajali za igračo; zarjavele krajcarje, svinčene in železne so sejali po cestah in metali v mlakuže. Kako naj je nam kdaj padlo v misli: rad bi imel krajcar, krono! Kako naj delam, da pridem do zlatega cekina? Saj jih ni bilo, ne kron in ne cekinov!

Prav redkokdaj in šele v poznejših letih se nam je zahotelo po denarju, toda nikdar s pohlepom, še manj seveda, da bi ga hranili, varčevali. Kaj bi z ničvrednim papirjem, ki utegne biti že jutri brez veljave! Vsak smisel za varčevanje nam je bil tuj. Prav res nam bo težko popraviti to pomanjkljivost; zadeli ste v živo, ko nam svetujete varčnost!

Še slabše v tem oziru pa je bilo, da smo morali za vsako malenkost plačati visoke vsote. Za kos kruha si moral dati polno pest drobiža; za nabito listnico bankovcev si komaj dobil par »svinjskih« čevljev. Vse to nas je vodilo v razmetavanje in razsipnost. Še zdaj težko pozabljamo visoke številke in nam zato nobena stvar ni predraga.

Res je tako in to so naše napake! Zdaj, ko jih poznamo, jih bomo lažje popravili! Pa še eno je, kar nas plaši, da ne varčujemo!

Tekom nemirnih let smo doživeli dosti sprememb. Zunaj domovine so se menjale upravne oblike držav; narode je razkosavala peščica diplomatov po svoji mili volji; bolezn, pomanjkanja in druge stiske so tlačile izrpano in onemoglo družbo. Vse to smo čutili tudi doma. Lakota, boj za kos kruha, revščina in vse podobno je ustvarilo med našo družbo nekako nezaupanje v srečo, nezadovoljstvo s seboj in z življenjem. Naenkrat se je pojavila tudi med nami, ki smo tedaj rasli, nekakšna življenska zagrenjenost in vdanost v usodo. Ni čudno tedaj, da smo skoraj obupali nad seboj in da še zdaj čakamo pomoči od zunaj nekje, od drugih in od družbe! Mar je kar brez podlage to, da se izgovarjamo na druge, da hočemo zboljšanja odnekod zunaj nas? Samo v navado nam je prišlo, da brez preudarka vpijemo: slabo nam gre, izboljšajte nam čas, dajte nam red in mir! Že se zavedamo, da ni prav, če tako govorimo.

Saj ni resnično, da se nam slabo godi! Pod vtisom tradicije in iluzije vsiljive družbe bi radi sebe prepričali, da smo lačni, ko sedimo pri polnih skledah; da nas zebe in smo vendar toplo in razkošno opravljeni! Le priznajmo si in sramujmo se, da na tak način izražamo svoj strah pred resnobo življenja in svojo mehkužnost pred potrpežljivim in treznim delom. Niti eno in ne drugo ni fantovsko!

Pa vzemimo, da bi tako res bilo! Fant ne bo nikdar nergal za drugimi, se izgovarjal na druge in od njih pomoči iskal! Razumel bo, da si bo moral svojo življensko pot sam izčistiti, sam spremeniti in urediti to navlako najprvo pri sebi samemu. Po njem mora tudi družba zdrava postati — saj bomo mi temelj jutrišnji družbi.

Vprašajmo se: ali smo že poskusili kdaj stopiti na svoje lastne noge, pogledati okoli sebe s svojimi očmi in ne skozi temna očala drugih! Ali smo že skušali sami prisluhniti utripom življenja in naši bodočnosti?

Fantje Orli, odložimo te proklete berge, stopimo korajžno in samostojno! Zagrenjenost življenja — je res vsaj malo naša? Varuj nas Bog, morda, da je kdaj bila za hip samo, danes ni več in za nas ne velja, mi jo zametamo! — Zdaj gremo na delo in bomo sami katero rekli o varčevanju!

Mehikanski junak.

(Joahim de Silva y Carrasco.)
Iz španskega prevedel urednik.

(Konec.)

Kaj se je zgodilo z onim bratom, o katerem je rekel Joahim, da ga v nebesih pričakuje?

Sam naj nam pripoveduje. En mesec pozneje je pisal Josip de Silva po svojem povratku iz Združenih držav iz mesta Nueva Rosita v državi Chihuahua sledeče ginljivo pismo očetu.

Ljubi oče!

Sporočilo, ki mi ga je prinesla Luz (njegova žena) o smrti mojega nepozabnega brata, in Tvoje žalno pismo, sta me bridko pretresla. Lahko si predstavljaš moj žalosten položaj. Sklenil sem z odgovorom malo počakati, da se nekoliko umirim.

Vedel sem že, da bo Joahim tako dokončal tek življenja; on, ki je bil tako hraber, tako velikodušen. Moralo je tako priti. Lahko Ti povem, da ko me je Luz začela pripravljati na žalostno novico, sem takoj uganil, kaj se je zgodilo.

Vedel sem, da se je naši družini morala prigoditi nesreča. Kako? Ne morem Ti povedati. Ali po telepatiji? Ne vem. Bilo je v Salt Lake, ravno v nedeljo 12. septembra. Po obedu sem šel v kino. Ure Ti ne morem natančno povedati, ker naravno nisem gledal na uro; bržčas je moralo biti ob dveh popoldne. Tedaj sem naenkrat prav razločno slišal svoje ime »Pepec. To je bil glas enega mojih bratov. Nato je sledilo še nekaj besed, katerih pa nisem razumel. Vstal sem s sedeža, se ozrl okrog sebe, da bi videl, kdo me kliče. Mislil sem, da je morebiti Juan (brat, ki je stanoval v Združenih državah), kojega bivališče mi ni bilo znano in bi torej utegnil biti tukaj. Pa nisem mogel najti znanega obraza v dvorani. Naenkrat sem postal zelo razburjen in šlo mi je na jok. Bal sem se, da so mi živci prenapeti, zato sem šel iz kina, kupil v lekarni neko pomirjevalno sredstvo, ki mi pa očitno ni nič pomagalo.

Mislil sem, da je domotožje vzrok temu čudnemu razpoloženju, saj sem bil tako sam v tujem mestu, kjer z nikomur nisem mogel govoriti v materinščini. Sedaj sem pa uverjen, da je bil moj brat. Bog je hotel, da mi je brat sporočil o svoji smrti, da so se moje oči, ne da bi vedele zakaj, razjokale nad truplom ljubega mi brata, ki je od krogele prestreljen ležal na tleh.

Nekaj posebnega se je zgodilo z menoj. V srcu ne čutim prav nič srda ali sovraštva do nikogar. Tega bi si nikdar ne mogel misliti, zakaj ko smo bili še otroci, sem postal kar divji od jeze, če je kdo storil krivico mojim mlajšim bratom in sestram, zlasti Joahimu. Včasih se mi zazdi, da ga je umoril divji bik z rogmi ali mula s kopiti, zakaj samo brezumne živali, ki ne vedo, kaj delajo, so mogle kaj takega storiti. Bog naj odpusti morilcem! On naj sprejme junaštvo in čisto, nedolžno kri mojega brata kot odpadljivo daritev in naj zaradi nje dokonča vse naše trpljenje.

Prav srčno pozdravi ljubljeno mater in ji povej, da sem zaradi nje in zaradi Tebe veliko jokal, ker dobro vem, da je bil Joahim vajin ljubljeneec. Povej ji tudi, da sem ponosen na junaškega brata. Kot mož se je boril za ideale in je zanje tudi padel. Povej to tudi prijateljem in znancem.

Tam (v Salt Lake), tako daleč od pozorišča dogodkov, so nam vsi znanci izrazili sočutje in sožalje. Američani in domačini, kar nam je bilo v veliko tolažbo.

I. A. de Silva.

»Ko smo to pismo prebrali v mučenčevi hiši, sem morala jokati,« pripoveduje mati, »in jokali so tudi oče, Luis in vsi bratje in sestre. Čuvstvo hvalečnosti me je prevzelo, pokleknila sem pred vsemi na tla in molila Magnifikat, zakaj uverila sem se, da dela Bog na nas velike in čudovite reči, ne da bi bili tega vredni.«

Hiša srečnih staršev je v naslednjem času postala cilj pobožnih romarjev. Plemenite in bogate kakor tudi uboge rodbine se štejejo srečnim, če morejo videti hišo »slavnega mučenca«, kakor ga na splošno nazivajo, in predmete, ki jih je rabil v življenju. Ugledna mehikanska dama (De Carmen Rincón Gallardo de Ortíz de la Huerta) piše n. pr. 12. oktobra: »Obiskala sem Vašo sestro (Joahimovo mater) v Tacubayi. Lahko se štejete srečnim, da pripadate tej sveti rodbini. Obiskala sem tudi sobo mladega Joahima. Na mizi je ležala mrtvaška glava, pred katero je vsak dan premišljeval o smrti.«

Ljudi ne vleče tjakaj samo radovednost. Tam se zbirajo k skupni molitvi za sv. Cerkev in svojo domovino.

* * *

Zdi se, da hoče Bog pokazati, da mu je češčenje mladega mučenca všeč. V Mehiki pripovedujejo, da je bila že marsikatera prošnja do njega uslišana. Kdo ve, če ne bomo čakali velikega dneva, ko bo naš mladi junak povišan do časti oltarja.

Pri veliki mednarodni jubilejni proslavi v čast proglasitve za svetnika sv. Alojzija in sv. Stanislava so zastopniki katoliških mladinskih organizacij vsega sveta sprejeli sledeči sklep:

»Zastopniki katoliške mladine vsega sveta, ki so zbrani v Rimu ob jubileju sv. Alojzija, se z navdušenjem pridružujejo predlogu mednarodnega tajništva katoliške mladine, naj se katoliški mladeniči Mehike, ki so bili iz sovraštva proti katoliški veri kruto umorjeni, brž ko mogoče povišajo do časti oltarjev.«

Poleg tega se je zavzel nacionalni komitè katoliške mladine Belgije v posebni prošnji z veliko vnemo za skorajšnjo kanonizacijo mladinskih mehikanskih mučencev.

Res bi bilo lepo in spodbudno, če bi katoliška mladina, ki ima že za zaščitnike svoje svete spoznavalce, dobila za patrone tudi svoje svete mučenike, ki so izšli iz njenih vrst. Trdno smo prepričani da bosta Kristus Kralj in Mati božja guadalupska, mogočna varuhinja Mehike, katoliški mladini to plemenito in vzvišeno željo izpolnila.

ORGANIZACIJA

Skrbimo za dober naraščaj.

Mnogi radi posnemajo navade, razvade in dobre lastnosti oseb, ki so, oziroma se jim zde pomembne v človeški družbi. Zlasti so nagnjeni k posnemanju ljudje, ki nimajo samostojnosti v svojem mišljenju in hotenju. To nagnjenje k posnemanju lahko vsak sam opazuje na drugih v svojem kraju; našel pa bo tudi na sebi gotove razvade, ki jih je povzel po človeku, ki mu je ugajal v svojem vedenju. Ako je človek, po katerem ljudje posnemajo, vzoren, je dobro, da jih mnogo skuša s posnemanjem doseči njegove dobre lastnosti. Slabo pa je, če imamo za zgled človeka, ki je izprijen in malopriden; po takem človeku se kvari tudi njegova dobra okolica, ko prične posnemati njegove napake.

V veliko večji meri kakor pri odraslih pa opazujemo vpliv posnemanja pri otrocih in pri doraščajočih ljudeh. V gotovih letih, med desetim in dvajsetim, zlasti pa od štirinajstega do osemnajstega leta, hoče biti mlad človek enak starejšim. Ker pa ni mogoče spremeniti in prehiteti narave, zato skuša fant v svoji zunanosti, v govorjenju, v vedenju itd. se vsaj približati starejšim. Kdaj se navadijo ljudje kajenja. V letih od dvanajstega do osemnajstega leta, ko hoče človek pokazati na zunaj, da dela isto, kar starejši. Kdor ne kadi do dvajsetega leta, se vzdrži kajenja tudi v poznejšem življenju. Skratka, mlad človek hoče postati hitro mož in skuša na sebi uveljaviti tako dobre kot slabe navade, ki jih opazi na starejših. Če ima fant v teh letih dobre, značajne spremljevalce, ki ga vodijo v življenje, postane dober in se ne privadi na nič slabega.

Clani, mnogo, zelo mnogo odvisi od vas, kakšen naraščaj si vzgojite. Ako ste vi neznačajni, nevezorni, brez lepih lastnosti, bo posnel vaš naraščaj vaše slabe lastnosti; če ste pa luč, ki žari v lepih lastnostih, bo tudi vaš naraščaj dober, da boljši in popolnejši od vas samih, ker vi mnogokrat niste rastli ob sličnih vzornikih.

Zlasti bodite oprezni povsod tam, kjer ste skupno z naraščajem, tako na prireditvah, akademijah, v telodavnici itd. Pazite na svoje vedenje in obnašanje, na svoje besede, da ne zastrupljate naraščaja s slabim zgledom. Slabi zgledi — vlečejo! Ne misli, saj ne razume, je še premlad. Na ta račun preveč grešimo in mnogokrat se zavemo svoje krivde šele na slabih posledicah. Bratje, bodite z lepim vedenjem vašemu naraščaju zgled, opustite pri svojem delu vse, kar slabo vpliva na značaj in razvoj naraščaja.

Po svetu okrog.

Telovadba.

Francoska kat. tel. zveza je slavila v dneh 20.—23. julija 1928 svoj prvi večji praznik po vojni. Pod častnim predsedstvom ministr. predsednika R. Poincareja so se vršile v Verdunu pri Parizu tekme omenjene zveze. Nastopilo je 10.000 telovadcev iz nad 200 društev. Poleg telovadnih tekem so se vršila tudi tekmovanja v godbi. Pri nedeljski popoldanski javni telovadbi je bil razglašen izid tekmovanj; društvu, ki je doseglo prvenstvo, se je izročil na slovesen način zvezni prapor. Prireditve se je udeležil apostolski nuncij Maglione, ki je daroval na glavni praznik sv. mašo, dalje minister Marin, ki je dejansko predsedoval vsej slavnosti, general Castelnau in še več odličnih osebnosti.

Izbira telesnih vaj. Vse vrste telesnih vaj zahtevajo visoko mero duševnega sodelovanja, da človek more priti do zaželenega uspeha, da ga more izboljšati in na tak način še bolj obvladati telo. Tisto duševno — rekel bi — napetost nam izborno predstavljajo tudi trenutne fotografije gibov pri telesnih vajah. Iz tega moremo sklepati, da vsaka telesna vaja, ker zahteva določeno duševno sodelovanje, nekako okrepi duševno delovanje v dotični smeri in ga lahko izobrazijo celo do visoke stopnje. Prav to dejstvo mora upoštevati tisti, ki si izbira to ali ono panogo v telesni kulturi. Pri izbiri se še vedno postopa preveč površno in le na zunanje. Ne zato, ker imamo to vajo »radi«, ne samo zato, ker nam je ta vrsta telesne vzgoje v zabavo in prijetnost, zgolj iz tega razloga se nikar ne odločimo z dušo in telesom zanjo. Duša in telo sta vendar dve važni sili, ki stavljata predpogoje življenjskemu blagostanju. Preden se odločimo za to ali ono panogo gojitve telesne vzgoje, moramo poznati zahteve in cilj te ali one telesne vaje in jih primerjati s svojimi naravnimi zmoglostmi, sta li tem zahtevam naše telo in naš duh kos. Kdor tako postopa, le ta najde, kar je njemu primerno in na takem temelju zgrajena telesna vzgoja pomeni sigurno pot do harmoničnega razvoja celega človeka. — Podzavest pri tem odločilno pomaga. Kar se predstavi bistvu tega ali onega človeka kot simpatično, kot nekaj, kar mu ugaja, k temu se nagiblje tudi njegovo telo. Zato ni le slučajno, da si moška narava, ki je v temelju nekako aktivna, napadalna, izbere predvsem take telesne vaje, ki se pri njih zahtevajo posebno moške lastnosti, pogum, odločnost, boježeljnost; nasprotno pa ženska narava hrepeni v precejšnji meri po gibčnosti, milini in harmoniji, ki odgovarja bolj čustveni nego umski plati. Telesne vaje na eni strani predpostavljajo tako stanje, na drugi strani pa, kjer še ni razvito ali je le malenkostno, ga oplenitijo in okrepijo. — Pri izbiri

telesnih vaj naj ne odloča samo nagnjenje, kot smo omenili; to vodi namreč tja, kjer je po naravi sami že nekako izpopolnjenje, nekaj plus. Mnogo pametneje in napredneje je, tam zastaviti svoje sile, kjer čutiš, da je nekaj pomanjkljivega. Izpolnitev te vrzeli pospešuje harmoničnost celega človeka in prav po tem postaja telesna vzgoja bistveni kulturni faktor novega časa. — (Prim. Sport und Sonne, 1928, št. 6, str. 357.)

Iz Nemčije. Nemški državni odbor za tel. vzgojo se je o priliki državnoborskih volitev obrnil na vse politične stranke in jim predložil svoje štiri zahteve; dnevno 1 uro telovadbe na vseh šolah, zakonska naredba o igriščih, priznanje telesnovzgojnih društev in zvez kot obče koristnih in podpora tel. in sportnega gibanja v državnem proračunu v višini vsaj 2°/₁₀₀ izdatkov za socialno zavarovanje (danes znašajo ti okrog 4 milijarde mark). Vlada in parlament sta se v tem oziru zares potrudila in pomnožila svojo naklonjenost do telesnovzgojnega gibanja. Državni zbor je n. pr. povečal kredit za pospeševanje tel. vzgoje od 1 milijona na 1½ milijona mark, prav tako tudi posamezni deželni zbori, da znaša za leto 1928. sportni fond od strani države in posameznih pokrajin okrog 3.770.000 mark. Dalje je v letu 1927. zgradilo 72 občin nove sportne prostore; zgrajenih je bilo tudi več telovadnic in 36 novih plavalnic. — V nemškem državnem odboru je bilo pred. leta včlanjenih 48 zvez z 62.392 društvi, ki štejejo nič manj nego 6.657.066 članov. Na čelu stoji »Deutsche Turnerschaft« (bolj nevtralna organizacija nemških telovadcev) z 12.788 društvi in 1.649.985 člani, na drugem mestu nemška nogometna zveza s 6688 društvi in 873.874 člani. Nemška sportna zveza za lahko atletiko s 5500 društvi in 620.733 člani stoji na četrtem mestu, za DJK (kat. organizacija), ki šteje v 4500 društvih 711.877 članov.

Iz Češke. Letošnje leto služi v češko-slovaški armadi okrog 1400 Orlov. Število priča, kako je orlovstvo v tej državi že razširjeno. V Brnu obstoja nekaj orlovski vojaški odbor, ki goji stalne stike z Orlivojaki. V mnogih mestih, kjer se nahajajo vojaške posadke, obstojajo celo: »Vojaški orlovski oddelki«, organizacija torej, ki je v čehosl. vojski dovoljena. Nekatera taka društva prav vzorno delujejo. V naši državi seveda ne moremo misliti na take organizacije, ker naše vojaške oblasti ne dovoljujejo nobene organizacije.

JSS. Šesti pokrajinski zlet jugoslovanskih Sokolov, ki bi se moral vršiti na Vidov dan v Skoplju, je bil preložen na dneve od 5. do 9. septembra, združen s pohodom na Kosovo polje in proslavo 10letnice predora na solunski fronti. Ob tej priliki so slovesno otvorili »Sokolski dom« v Skoplju. Zleta so se udeležili Čehi, Lužiški Srbi, Poljaki in Rusi.

Čujte bratje!

V mladost naših vrst je kanila solza... težka senca je legla na našo rast... v naše daše so zatulili grobovi...

Jož — kakor rožo s polja — kakor cvet z mladike — kakor lilijo z gredice je poklical k sebi v večno Mladost Oče naš

*našega brata **ALOJZIJA KALANA** in še brata dragega*

***EVGENA CUDERMANA**, bivšega predsednika,*

fantu draga, prijatelja naša — bila sta oba po volji božji.

Da bi jim bili mi vsi vredni sledniki.

Sklonimo glave, bratje žalujmo!

Teško nam bo za njima — vsem nam. Pa: zgodi se...

Daj jima, daj jima, Oče naš mir večni, mir večni!

Orlovski odsek Ljubljana-Sv. Peter

† Alojzij Kalan.

† Evgen Cuderman.

Še čisto mlad je bil Lojze, komaj par fantovskih večerov in par telovadnih ur smo preživeli skupaj. Vedno je bil pri nas, naenkrat ga pa ni bilo več. Zvedel sem, da je bolan in šel sem ga obiskat. Mirno je ležal na postelji in se mi nasmehnil, ko sem prišel. Jaz sem se ga pa prestrašil: od mladega fanta, ki ga je bilo samo veselje in pesem, je ostalo samo telo, ki je brez moči ležalo na postelji. Tolažil sem ga, kakor sem ga mogel, toda sam sem čutil, da so moje besede mrtve. Komaj je govoril in nepopisno je bilo njegovo trpljenje. Skoraj bežal sem od postelje, kajti smrt je stala ob vzglavju. Par dni nato — 2. julija — je umrl. Zadnjo prijateljsko dolžnost je izpolnil odsek svojemu najmlajšemu članu: tiho in mirno se je prapor nagnil nad bratom-mučenikom. Prijatelj Cirile.

In še brat Evgen. Ni imel so-vražnika, ker je bilo njegovo srce tako dobro in tako čisto. Kot bivši predsednik in obenem podpredsednik nam je vsem pokazal, kako je treba biti požrtvovalen v orlovskih dolžnostih. Z veliko ljubeznijo nam je priporočal fantovske večere. Pokojni Evgen pa je bil tudi eden tistih plemenitih fantov, ki je našel v cerkvi vedno od mnogih tako iskano srečo in tolažbo. In pri vsem tem je zelo rad v prijetno veseli družbi iskal v naravi, v njenih velikih in tihih gozdovih zdravja svojemu mlademu življenju. Tako trdno je veroval v svoje življenje, imel je lepe in plemenite načrte, toda Gospod ga je — 6. avgusta — vzel iz naše srede. S težko bolestjo v srcih smo ga spremili na zadnji poti. Ohranili pa ga bomo v lepem spominu! Prijatelj Polde.

Sv. Helena.

Poslovno leto je poteklo, zato je prav, da se poroča, kaj smo v tem letu delali. — V prvih jesenskih večerih smo se posvetili prostim vajam in lahki atletiki. Potem smo se pričeli pripravljati za srenjsko akademijo v St. Jakobu ob Savi, na kateri smo nastopili z lastno sestavo. Na decembrskem občnem zboru smo pa sklenili, da hočemo tudi sami prirediti akademijo, in sicer na praznik sv. Jožefa. — Med tem časom je odšel k vojakom brat Anton Škarja, kateremu je odsek priredil poslovljni večer. Za akademijo smo se zelo skrbno pripravljali. Mladci so imeli pod vodstvom brata Romšaka tudi med tednom telovadbo. — Spored akademije je obsegal 11 točk, ki so zelo zadovoljivo izpadle in navdušile številno občinstvo. Posebno krasni govor brata F. Jemca in nastop Mladcev s štiti ter Orličev s puškami so želi živahen aplavz. — Po akademiji smo se pa pričeli pripravljati za srenjski javni nastop, ki se je vršil 3. junija. Popoldne ob 1 je bil sprejem bratov in sester v Dolškem iz odsekov D. M. v Polju, Hrušice, Sostra in Most, na kar smo v krasnem sprevodu s tremi prapori in konjeniki iz odseka Dol ter godbo »Slog« odkorakali v Kamnico, kjer se je vršil telovadni nastop. Krasen dan je privabil mnogo občinstva, ki je z burnim aplavzom spremljalo posamezne točke. Najbolj je bilo pa občinstvo razgibano na koncu, ko se je pričel štafetni tek med odsekom D. M. v Polju in Sv. Heleno za prehodno srenjsko darilo, katero si je priboril naš odsek. — Takoj po javnem nastopu je bilo pa treba pričeti s pripravami za stadionsko prireditev, katere se je udeležilo 14 bratov v kroju s praporom, ki bo ostal neizbrisno v spominu vseh. — Par tednov po stadionski prireditvi se je odsek udeležil okr. prireditve v Zagorju. Zadnjič je pa nastopil celokupni odsek 2. septembra. Ta dan je obhajal naš preč. g. svetnik Ivan Rihtaršič 20 letni jubilej, odkar je prišel kot župnik v našo župnijo. Ta dan je praznovala vsa župnija. Občinski odbor je g. jubilara imenoval za častnega občana. V imenu odseka je pa častital preč. g. jubilaru, ustanovitelju odseka, brat Franc Jemec. — Práški fond smo ustanovili, vendar bo treba to stvar še bolj poživiti. Prihodnje leto naj bo velika priprava za l. 1930., ko bo praznoval naš odsek 20 letnico svojega življenja. Delajmo in živimo po načelih, da bomo v dobrobit svojemu bližnjemu in sebi po naročilu Krekovem. — Bog živi! — Z.

Dol-Hrastnik.

Po dolgih letih molka se oglašamo z nekoliko vrsticami v »Mladosti«. Naj sledi oris zgodovine našega odseka. — Od leta 1920., t. j. od ustanovitve, je prehodil odsek križev pot, ker ni imel lastnih prostorov,

kjer bi mogel svobodno razgibati svoje mlade sile. Njegovo delovanje je bilo utesnjeno v malo sobico, kjer je bila tudi knjižnica kat. prosvetnega društva. Pozneje šele, v l. 1924., je dobil večje prostore pri g. O. Logerju v Hrastniku. Začelo se je pridno telovaditi, pristopali so novi člani. Toda to ni trajalo dolgo. Že eno leto kasneje in pozneje smo izgubili delavne in zmožne člane, ki so odšli deloma k vojakom, deloma so se preselili. Odsek je pričel hirati in zdelo se je, da bo za vedno zaspal. Tedaj, v najžalostnejši dobi (l. 1926.), pa se pojavi mlad, idealen fant B. T. in prične nabirati člane. Priglasilo se jih je lepo število — okrog 30 — skoro vsi bivši naraščajniki Orla. Le žal, da so vztrajali tako malo časa. Vzrok je bil ta, ker odsek vsled spremenjenih in poslabšanih razmer ni mogel delovati — fantom pa se je hotelo življenja, udejstvovanja. Vztrajala je komaj peščica fantov, ki so slednjič dočakali vstajenje odseka v tem letu. Kmetijska zadruga v Dolu je namreč postavila »Dom«, ki bo služil vsem tukajšnjim kat. organizacijam, in je bil 2. sept. blagoslovljen in izročen svojemu namenu. V novi dvorani smo se pripravljali za letošnje tehnične okrožne tekme, na katerih smo dosegli četrtlo mesto v celjskem okrožju in dobili malo diplomu. Ta nepričakovani uspeh je fante tako navdušil, da so sklenili zastaviti vse moči, da dosežejo prihodnje leto prvo mesto. Da fante še bolj navdušimo za orlovsko delo in jim omogočimo javno nastopati, smo nabavili večje število telovadnih oblek in krojev in v ta namen najeli posojilo, ki nam ga je dolška posojilnica dovolila pod zelo ugodnimi pogoji. Udeležili smo se že letošnje stadionske prireditve v Ljubljani, in sicer 12 članov v kroju, 6 v civilu. Pri telovadbi je nastopilo 10 članov. — V trudu in znoju, kakor poje orlovska himna, hočemo vztrajati i v bodoče in upamo, da se kmalu oglasimo še s kakšnim poročilom. Bog živi! — V. E.

Slovenska Bistrica.

Občni zbor se je pri nas vršil 29. julija. Imeli smo volitev predsednika, za katerega je bil soglasno izvoljen brat Franjo Brglez. Da je prišel junijski občni zbor v mesec julij in to še proti koncu, je vzrok stadionska prireditev, za katero smo se skrbno pripravljali. Če se nismo zastoj pripravljali in če je bila naša zakesnitev občnega zbora upravičena, to, dragi čitatelj »Mladosti«, prosdi sam iz naslednjih vrstic:

Stadionske prireditve se nas je udeležilo 13 članov v kroju in več članov civilistov, izmed teh je 7 nastopilo pri prostih vajah. Nadalje smo se pripravljali in se pokazali tudi v Hočah, bilo nas je 8 članov v kroju, 7 jih je nastopilo pri prostih vajah in eden na orodju; razen tega je bilo v Hočah več

članov starešin slovenjebistriškega odseka. Odsekovne prireditve odsek letos ne bo imel, pač pa se homo začeli pripravljati in zbirati gradivo in pestre točke za akademijo, katera naj bi se vršila v začetku zime. Pa tudi pri okrožnih tekmah nismo bili zadnji, temveč smo za Mariborčani prvi v okrožju. Pošiljam vam pozdrave v imenu slovenjebistriških Orlov ter vam kličem z bratskim geslom: Bog živi!

Žalec.

(Brat — v spomin bratu † Tonetu Pajku, načelniku Orla Žalec.)

Kakor vello listje padajo mogočni hrasti, kakor trs se majoje vitke jelke pred voljo Vsemogočnega. Klonilo je Tvoje mlado živ-

† Anton Pajk.

ljenje sredi pota, sredi dela in načrtov si omahnil v naročje smrti. Ni Ti bilo sojeno dozoreti v moža in doseči cilj, po katerem si hrepenel. V najlepših letih, sredi mladinskih sanj je prišel angel smrti in Ti pritisnil na čelo svoj ledenomrzli poljub.

O, zakaj odhajate ravno najboljši iz naših vrst. Menda nam je sojeno, da moramo dajati davek življenj Njemu, kateremu smo prisegli večno zvestobo. Zato, Večni, hočeš mladih značajev, hočeš imeti cvet, katerega Ti dajemo tako težko. Tone, tudi Ti si bil cvet božajoče pomladi, ki ga še ni oskrunila slana življenja. Bil si kristalnočist značaj, bil si Orel, kakršnih je malo.

In danes Ti pišem posmrtnico, ne Tvojemu telesu, ki je itak minljivo, temveč Tvojemu duhu, značaju, veri in vsemu, kar nam je več kakor uživanje in telesnost. Da, Tebi so bile duhovne vrednote več kakor vse drugo in zato si tako vdano trpel v dolgotrajni boleznii. Samo skriven lesket solz je bil izraz Tvoje težke telesne boli. Še hujša je bila duševna bol, ker nisi mogel

več med brate, ki so zastoj čekali Tvojega povelja. Do zadnjega smo upali, da se poverneš med nas, a za ta sladek up nam je bila kruta prevara plačilo.

Obiskal sem Te v bolnici in videl Tvoje trpljenje. Sree mi je zastalo, oči so se mi zasolile ob pogledu na Tvoje telo; nisem Ti mogel dati tolažilne besede, najrajši bi planil ven in jokal, jokal... Videl sem Tvoje koščeno telo, kostna jetika Ti je bila življenje. Videl sem v Tebi željo po zdravju, po bratih in telovadbi. Onemel sem od groze, ali je to tisti, s katerim sem govoril pred par meseci, ko se je povrnil od vojakov in bil še v polnem zdravju.

Za slovo še nekaj. V organizaciji sva se spoznala osebno in poznal sem Tvojo dušo kakor malokdó. Iz dni, ko sva služila pri vojaki, jaz v Makedoniji in Ti v Mariboru, mi je marsikaj ostalo v spominu. Od Tebe so prihajala pisma polna grenkosti in trpkosti, kakor da si slutil, da se bliža večer Tvojega življenja. Tudi meni je bilo težko, ne toliko radi službe, kakor po organizaciji in bratih. Takrat skoro nisem razumel Tvojih besed, danes pa, ko ležiš že v hladni gomili, razumem takratno Tvojo bol.

Na dan, ko je slovensko orlovstvo obhajalo svoj praznik na Stadionu, je Tvoja duša odplavala h Gospodu. Tisti dan, ko so tekmovalci prejeli medalje za svoje zmage, si Ti častno dokončal tekmo življenja in odšel h Gospodu nebes in zemlje po večno plačilo. Tone! Prepričan sem, da že uživaš rajsko veselje v nebesih in gledaš na nas, ki bojujemo boj življenja. Prosi za nas, da se za dan, ko nas pokliče večni Sodnik, dostojno pripravimo tudi mi. In tisti dan ob prvem srečanju v vestibulu nebeških dvorov ob zvokih večnolepe angelske melodije Tebi in vsem, ki ste zmagali, prisrčen bratski »Bog živi!« — Br. Pongrac.

Ptuj.

Zopet se oglašamo v »Mladosti«, da vam popišemo, kako živi naša družina. Čeravno je mnogo dela doma in na polju, se vedno pridno pripravljamo zdaj za nastop, zopet za tombolo, potem pridejo igre in tako dalje. Ne ustrašimo se truda orlovskega, ampak s korajžo napredujemo. Število članov vedno raste v našem odseku. Ze pri tem se vidi, da ptujski Orel napreduje. Hočem vam še malo natančneje opisati življenje ptujškega Orla. Kakor smo poročali v majniški »Mladosti«, smo imeli 19. marca t. l. prvo akademijo skupno s krožkom, ki nam je prav dobro izpadla. Pri tej akademiji smo zopet dobili novega poguma. Zopet so se prigrasili fantje in dekleta, da postanejo bratje in sestre naše. Ali mnogi so še v megli, ki ne poznajo pravega cilja. So tudi takšni fantje in dekleta, ki se v društvo zapišejo, potem pa zahrbtno psujejo in zasramujejo. Ali mi se tega ne ustrašimo in ne sramujemo. Delamo tako, da je nam v čast in korist. Telovadbo imamo dvakrat tedensko. Odsek šteje 11 red-

nih članov ter 5 gostov. Za tabor v Ljubljani smo se z velikim navdušenjem pripravljali. Udeležilo se nas je tabora 9 članov, 8 članic in 4 mladi. V ponedeljek smo šli pogledat na Bled, kjer smo se med veseljem petjem vozili po jezeru. Popoldne smo odrinili proti Brezju. Drugo jutro smo imeli sv. mašo in skupno sv. obhajilo. Poslovlili smo se od Marije, v torek zvečer dospeli srečno domov. Nato smo se zopet pripravili za okrožno prireditev, ki se je vršila v Ptuj dne 26. avgusta. Zopet smo napeli vse moči ter pokazali Ptujčanom, kaj znamo in kaj je naš glavni namen. Sodelovalo je tudi pevsko društvo »Cecilija« pod vodstvom p. Miroslava. Bratje, v skupnem delu je moč, zavedajte se, da bo vam ves trud nosil stoteri sad. Vsem krepak Bog živi — br. Jože Bolcar.

Stari trg pri Ložu.

Dan 15. julija je bil za našo orlovsko družino praznik. Imeli smo propagandno prireditev. Dopoldne ob 10. uri je bil sprejem došlih članov in gostov, ki jih je pa bilo precej pičlo število. Vzrok je najbrž v tem, ker smo precej oddaljeni od železnice in ker je bila vročina izredno huda. Vseeno bi rekli, da bi morali sosedni odseki pokazati malo več solidarnosti, zavesti, skupnosti, ker sicer nima smisla ime: propagandna prireditev. Po dohodu v Stari trg je bila sv. maša. Popoldne ob pol 4. uri se je pričela prireditev na »farovski loki«. Kljub majhnemu številu telovadcev je pa telovadba zelo dobro uspela, tako proste vaje članov in članic, obeh naraščajev, mladcev in mladenk, prav posebno je pa občinstvu ugajala orodna telovadba, ki je zopet pokazala, da še nimamo tekmecev v najsprotnih vrstah. Vsa prireditev, tudi prsta zabava, je potekla v najlepšem redu. Bogati srečolov kot število udeležencev sta pokazala, da imamo veliko somišljenikov, dosti prijateljev med ljudstvom. — Ves čas med telovadbo in prosto zabavo nas je razvese-

ljevala sl. cerkniška godba, ki igra res dobro, samo nekateri so rekli, da prereditko. — Br. dr. Milavec je imel ob koncu telovadbe nagovor na orlovsko družino in občinstvo. Eno, bratje, si zapomnimo iz tega govora: Orel je avantgarda slovenskega naroda v boju za verska načela v javnosti, v boju za slovenstvo in državo. Da, prizadevanje, da verska načela zavladajo v našem javnem življenju, to je prav za prav naš cilj, vse drugo je sredstvo. Brez tega je vse delovanje prazno, vse govorjenje in vpitje o slovenstvu in državi fraza. Ni dober Slovenec, če ni dober katoličan; ni zvest državljan, kdor ni dober vernik; zato k Solncu, k Svetlobi Orel hiti. — Bog živi!

Metlika.

Bolj malo se čita v »Mladosti« od Metlike. Toda temu nikakor ni vzrok brezdolje, ampak nasprotno, velika zaposlenost in delo bratov v odseku je vzrok, da se bolj malo oglašamo. Le poglejmo malo delo našega odseka in bomo videli, da nismo najzadnji. Kljub temu, da šteje odsek komaj 12 rednih članov, je razpečal spomladi 100 stadionskih srečk. Okrožnih tekem, ki so se vršile za naše okrožje 22. aprila t. l. v Črnomlju, se je odsek polnoštevilno udeležil ter dosegel 205:50 točk in tako dobil malo diplomu. Dne 15. julija 1928 se je vršila pri nas okrožna prireditev belokranjskega okrožja. Telovadni nastop na prireditvi je bil izboren. Mnogi so se čudili našim orodnim telovadcem, ki so sami kmetijski fantje, a so svoje vaje izvajali z vso brezhibnostjo in eleganco, tako da je bila orodna telovadba res najlepša točka vsega nastopa. Sploh je prireditev izpadla dobro, le v gmotnem oziru slabo. Tudi drugače se pri odseku dobro držimo. Telovadbo imamo redno vsak teden enkrat, izredno večkrat. Tudi odbovne seje se vrše redno, le fantovski sestanki so prenehali sedaj v velikem delu.

Natančne podatke o delovanju odseka v tekočem letu pošljemo po letnem občnem zboru. — Bog živi! Brat Janko.

UREDNIKOV RADIO

V. E. v Dolu pri Hrastniku. Tvoj spis je kratka, pa jasna slika razvoja dolskega Orla do srečnega dne, ko je dobil v novem »Domu« lepo in veliko gnezdo. Navdušenje in življenje, ki je vladalo v »Domu« v nedeljo 2. septembra, naj ne poneha, ampak naj privabi v Orla vse dobre fante hrastniške doline. Kako se počutite in kaj delate v novem »Domu«, mi pa kmalu zopet poročaj.

Br. Janko v Metliki. Veseli me, da je metliški Orel dosegel tako lep uspeh na okrožnih tekmah in na okrožni prireditvi. To je dokaz, da tudi kmetijski fantje kljub obilnemu poljskemu delu z vztrajnostjo lahko v telovadbi enako napredujejo kakor delavski fantje. Kmalu še kaj veselega poročaj in vse brate pozdravi! — Bog živi!

Br. Franjo pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Tvoj dopis, ki ga prihodnjič priobčim, priča, da vrlo vztrajate na poti orlovskih načel, da ste pa nekam žalostni, ker nimate lastnih prostorov. Pogumno naprej, pa boste tudi vi dočakali lep dan, ko se boste izpod mlega neba preselili v lastni »Dom«. Čim več bo težav in žrtev tem večje bo potem veselje.

Br. P. T. v Žalcu. Skoro v celoti sem priobčil Tvoj dopis, ker kaže veliko spoštovanje in ljubezen, ki jo je užival pokojni brat načelnik med vami. — Tudi Tvoji »Bratje« bodo prišli enkrat na vrsto, kadar bom kaj več prostora imel. Pošlji še kaj. Potrudiš se zelo, tudi jezik imaš že precej uglajen, pazi še na to, da boš kar mogoče na kratko povedal svoje misli. — Bog živi!

Nove knjige.

Dr. Josip Jeraj: **Socialno vprašanje.** Maribor 1928. Tisk in zaloga tiskarne sv. Cirila. (Str. 208.) Cena 28 Din. To je knjiga, ki obravnava vprašanje, katerega rešitev si želi vse človeštvo. Današnje moderno gospodarstvo boleha na rak-rani, ki se imenuje socialno zlo. Da pa zamoremo spoznati, kako in zakaj je nastalo, nam pisec jako lepo predoči razne stopnje gospodarskega razvoja in zlo, ki ga je prinesla vsaka doba. Vrhunec zla pa je prinesel gospodarski liberalizem, ki je navidezno dal ljudem popolno svobodo, a v resnici je bil oče vsega današnjega socialnega zla. V nadaljnjih dveh oddelkih obravnava pisatelj socialno vprašanje obrtniškega in kmečkega stanu. Povsod vidimo strahoten vpliv liberalizma, obenem pa sredstvo proti temu zlu v samopomoči. V dodatku obravnava pisatelj perečo stanovanjsko krizo, ki je z vseh vidikov eno najresnejših današnjih socialnih vprašanj. — Knjiga je, dasi obravnava tako težko vprašanje, jako razumljivo pisana, tako da jo bo vsakdo lahko z zanimanjem in koristjo bral in si s tem razširil izobrazbo. Ker se orlovstvo zadnjih par let posebno temeljito bavi s študijem socialnega vprašanja, zato knjigo tople priporočamo vsem bratom; nabavite si jo zlasti za knjižnice.

Boj in zmaga. Pravljica. Spisal Gustav Strniša, ilustriral Justin. Kot II. zvezek nove serije knjižnice »Svete vojske« je izšla knjižica s sledečo vsebino: V vasi Žeja primanjkuje vode. Mladi junak Tomažek najde po dolgih naporih v gorah vir, ki ga straži zmaj in ne dopusti, da bi vaščani napeljali vodo v dolino. Končno se Tomažku posreči ubiti zmaya in rešiti zakleto kraljičino v gori ter vaščanom preskrbeti zdravo vodo mesto pogubnega žganja. Pravljica je zelo napeta in se bo mladini priljubila. Knjižica je bogato ilustrirana, tako, da se čudimo, kako jo more nuditi založba za nizko ceno 5 Din. Dajte ljubko knjižico mladini v roke; hvaležna vam bo za ta dar.

Brezalkoholne sadne pijače. Spisal Josip Priol, izdala »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, Poljanski nasip 10. Cena broš.

10 Din, vez. 15 Din. — Knjižica obravnava na 86 straneh pripravljane brezalkoholnih sokov v domačem gospodarstvu in večjih obratih. Pisatelj se je posluževal najnovejših virov in je vse sam preizkusil, tako da ne razklada kake suhoparne teorije, temveč praktična navodila v poljudno-znanstvenem tonu. Knjižica, po kateri je bilo že mnogo povpraševanja, bo gotovo mnogo pripomogla, da se pripravljane in konzum brezalkoholnih pijač med našim narodom čim najbolj razširita. Ker naklada ni velika, naj jo vsak interesent čimprej naroči.

Studenci žive vode. Štiri in dvajset govorov o svetih zakramentih. Dr. Mihael Opeka. Ljubljana 1928. (St. 239.) Založila prodajalna K. T. D., H. Ničman. Cena 32 Din, po pošti 2 Din več. — Že petnajsti zvezek svojih govorov v ljubljanski stolnici je pisatelj podaril svojemu vernemu ljudstvu. Kdor je poslušal ali bral njegove prejšnje govore, bo z veseljem segel tudi po tem najnovejšem delu, ki obravnava najbolj praktično stvarno verskega življenja, namreč sedem svetih zakramentov. V uvodu pravi pisatelj: »Kakor sedmeri studenci žive vode, ki v večno življenje žubori, teko po zemlji sedmeri sv. zakramenti. Različni so si ti vreleci po marsičem: različna je njihova odličnost in posebna milost, za zveličanje niso vsi enako potrebni, ne deli jih vseh ista roka, nekatere prejmemo po enkrat, druge po večkrat, pogostoma. V tem pa so si eno, da vsi izvirajo iz božjega Sreca Gospodovega in nas vsi združujejo s Kristusom, napolnjujejo s Kristusom, utrjujejo v Kristusu.« In vso to bogato stvarino je pisatelj obdelal govorniško, kakor zna samo on; z ljubeznijo nam slika vrele ljubezni, da bi se tudi v naših sreih vnela še večja ljubezen do njih. Najprej sta dva govora splošno o sv. zakramentih, v nadaljnjih govorih pa obravnava vse zakramente po vrsti, govori o postavitvi, o vidnem znamenju, o milostih, o obredu, o delilu, o pogojih za sprejem posameznih zakramentov. Najdalje se pomudi pri zakramentu usmiljenja, sv. pokori, pri središču vseh milosti, sv. Rešnjem Telesu, in pri sv. zakonu, ki je podlaga družinske sreče. — Knjigo bratom Orlom tople priporočamo, zakaj iz nje boste črpali obilo duševnih koristi.

Vsebinska 9. številka: Ob desetletnici osvoboditve. — Prosveta in vzgoja: Winkler V.: Pred jutrom. — Br. Janez: Zgodba treh src. — Winkler V.: Večernica. — Br. Janez: Pri francoskih katoliških skavtih. — Golobč L.: V kasarni. — Ton Vin: Pripravimo se. — Urednik: Mehikanski junak. — Organizacija: Skrbimo za dober naraščaj. — Po svetu okrog. — Iz kraja v kraj: Ljubljana-Sv. Peter. — Sv. Helena. — Dol. — Hrastnik. — Slovenska Bistrica. — Zalec. — Ptuj. — Stari trg pri Ložu. — Metlika. — Urednikov radio. — To in ono: Nove knjige. — Slike: † Alojzij Kalan, † Evgen Cuderman, † Anton Pajk.

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA**

**KLISARNA
LITOGRAFIJA
OFFSETTISK
BAKROTISK
SVETLOTISK**

Prodajalna K. T. D.

H. Ničman, v Ljubljani

opozarja na svojo veliko zalogo poučnih knjig lastne založbe. Prav posebno pa priporoča govore dr. M. Opeke:

„Brez vere“, Din 6.—, „Za resnico“, Din 10.—, „O dveh grehih“, Din 12.—, „Velika skrivnost“, Din 18.—, „Zgodbe o človeku“, Din 28.—. Po pošti D 1'50 več.

Šolske zvezke

raznoverstne

poslovne knjige itd.

dobavlja p. n. trgovinam najceneje

**Knjigovelnica K. T. D.
v Ljubljani**

Kopitarjeva ulica št. 6/II

**Naša domača
Kolinska
cikorija**

**je izborna in izdatna
Zelo priporočamo!**

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznoverstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

L. Mikuš, Ljubljana

Mestni trg št. 15

priporoča svojo zalogo

**dežnikov,
solčnikov in
izprehodnih
palic**

Popravila izvršuje točno in solidno.

TRGOVINA

MARIJA ROGELJ

priporoča veliko zalogo raznoverstnega blaga za plašče, obleko in perilo, brisače, namizne prte, servijete, cvilih, fine nogavice za otroke, dame in gospode in veliko izbiri domačega izdelka. Perilo za dame in gospode. Izgotovljene obleke in plašči za velike in male, predpasniki za odrasle in otroke iz listra, klota, kontenine in šifona. Blago dobro, prav nizke cene!

POZOR

kje kupujete

KLOBUKE, SRAJCE

kravate, dež. plašče, dežnike in dr. modno blago kupite najceneje pri „AMERIKANCU“, Ljubljana, Stari trg 10

Kupujte pri lastnem podjetju!

DRUŠTVENA NABAVNA ZADRUGA V LJUBLJANI (LJUDSKI DOM)

ima v zalogi:

**vse potrebščine za kroj, telovadne obleke, telovadne čevlje,
poslovne tiskovine in knjige za odseke.**

Tiskovine za Čebellco. — Zaloga knjig „Orlovske knjižnice“. — Zaloga vseh potrebščin za šminkanje igralcev. — Sprejema vloge v **Centralno Čebellco**.

Zahtevajte cenik!

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi c. poleg hotela „Union“

obrestuje

hranilne vloge najugodnejše

Varnost nudijo lastna palača, nad polovica delnic hotela „UNION“, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštivu, vknjižbi na posestva itd. — Denar se naloži lahko tudi po pošt. položnicah.

POZOR!

Najbolje in najceneje si nabavite vsa moška, fantovska in deška oblačila, dežne plašče kakor tudi srajce, kravate, naramnice, rokavice, nogavice, dežnike itd.

v novootvorjeni konfekejski trgovini

Josip Ivančič, Ljubljana

Dunajska cesta št. 7.

NAJCENEJE se oblečete,

ako kupujete gotove moške in deške obleke domačega izdelka **JOS. OLUP** Ljubljana

pri Stari trgu št. 2, ki ima v zalogi tudi sukno in hlačevino iz svetovnoznanih čeških tovarn ter vsakovrstne pletenine, jumperje, jopice in perilo. Obenem se priporoča znana **POD TRANČO** kjer gostilna se točijo najboljše štajerska in dolenski vina.

J. NEŠKUDLA

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 35

tvornica cerkvenih paramentov,
zastav in pribora

izdeluje:

orlovske zastave, trakove in ima v zalogi ves k zastavam pripadajoči pribor.

Naročila in popravila se izvršujejo pod strokovnim vodstvom najvestneje in pod najugodnejšimi pogoji.

Proračuni, vzorci, načrti in vsa potrebna pojasnila franco in gratis na razpolago.

Telefon šte. 16.

Ustanovljena l. 1889.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev.

LJUBLJANA, Prešernova ul.

Stanje vložnega denarja nad 1 milijardo, 200 milij. kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker amci zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar ne-doletnih župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar. Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.